

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

TSayı : 56020453/2013-610.01-370/2910/5570

Konu : Yazılı soru önergesi

16. / 09 / 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 01/04/2013 tarihli ve 43452547-120.00-7/19338-188446 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 04/04/2013 tarihli ve 31853594-610-2-3683-1741 sayılı yazı,
c) 14/05/2013 tarihli ve 1933/3904 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, İstanbul Milletvekili Erdoğan Toprak tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/19338 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-370/2909/5569
Konu : Yazılı soru önergesi

16/09/2013

Sayın Erdoğan TOPRAK
İstanbul Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde yazılı olarak cevaplandırılması tensip olunan 7/19338 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması" kenar başlıklı 135. maddesinde, bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkânının bulunmaması durumunda, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişiminin tespit edilebileceği, dinlenebileceği, kayda alınabileceği ve sinyal bilgilerinin değerlendirilebileceği, Cumhuriyet savcısı tarafından verilen kararların derhâl hâkimin onayına sunulacağı;

2- "Kararların yerine getirilmesi, iletişim içeriklerinin yok edilmesi" kenar başlıklı 137. maddesinde, 135. maddeye göre verilen kararın uygulanması sırasında şüpheli hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi ya da aynı maddenin birinci fıkrasına göre hâkim onayının alınamaması halinde, bunun uygulanmasına Cumhuriyet savcısı tarafından derhâl son verileceği; bu durumda, yapılan tespit veya dinlemeye ilişkin kayıtların Cumhuriyet savcısının denetimi altında en geç on gün içinde yok edilerek, durumun bir tutanakla tespit edileceği; tespit ve dinlemeye ilişkin kayıtların yok edilmesi halinde soruşturma evresinin bitiminden itibaren, en geç onbeş gün içinde, Cumhuriyet başsavcılığının, tedbirin nedeni, kapsamı, süresi ve sonucu hakkında ilgisine yazılı olarak bilgi verileceği;

3- "Teknik araçlarla izleme" kenar başlıklı 140. maddesinde, maddede sayılan suçların işlendiği hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin bulunması ve başka suretle delil elde edilememesi halinde, şüpheli veya sanığın kamuya açık yerlerdeki faaliyetlerinin ve işyerinin teknik araçlarla izlenebileceği, ses veya görüntü kaydının alınabileceği, teknik araçlarla izlemeye hâkim, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı tarafından karar verileceği, Cumhuriyet savcısı tarafından verilen kararların yirmidört saat içinde hâkim onayına sunulacağı;

B) 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun ek 7. maddesinde, Kanunda belirtilen görevlerin yerine getirilmesine yönelik olarak, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun, casusluk suçları hariç, 250. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yazılı suçların işlenmesinin önlenmesi amacıyla, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Emniyet Genel Müdürü veya İstihbarat Dairesi Başkanının yazılı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

emriyle, telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespit edilebileceği, dinlenebileceği, sinyal bilgilerinin değerlendirilebileceği ve kayda alınabileceği, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde verilen yazılı emrin, yirmidört saat içinde yetkili ve görevli hâkimin onayına sunulacağı;

C) 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun ek 5. maddesinde, jandarmanın, Kanunda belirtilen görevleri yerine getirirken, önleyici ve koruyucu tedbirleri almak üzere, sadece kendi sorumluluk alanında, Ceza Muhakemesi Kanununun, casusluk suçları hariç, 250. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yazılı suçların işlenmesinin önlenmesi amacıyla, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Jandarma Genel Komutanı veya istihbarat başkanının yazılı emriyle, telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimi tespit edebileceği, dinleyebileceği, sinyal bilgilerini değerlendirebileceği ve kayda alabileceği, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde verilen yazılı emrin, yirmidört saat içinde yetkili ve görevli hâkimin onayına sunulacağı;

D) 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununun "Yetkiler" kenar başlıklı 6. maddesinde, Kanunda belirtilen görevlerin yerine getirilmesi amacıyla, Anayasanın 2. maddesinde belirtilen temel niteliklere ve demokratik hukuk devletine yönelik ciddi bir tehlikenin varlığı halinde Devlet güvenliğinin sağlanması, casusluk faaliyetlerinin ortaya çıkarılması, Devlet sırrının ifşasının tespiti ve terörist faaliyetlerin önlenmesine ilişkin olarak, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde MİT Müsteşarı veya yardımcısının yazılı emriyle telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespit edilebileceği, dinlenebileceği, sinyal bilgilerinin değerlendirilebileceği ve kayda alınabileceği, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde verilen yazılı emrin, yirmidört saat içinde yetkili ve görevli hâkimin onayına sunulacağı;

E) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun;

1- "Haberleşmenin gizliliğini ihlal" kenar başlıklı 132. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında, kişiler arasındaki haberleşmenin gizliliğini ihlal eden kimsenin, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı; bu gizlilik ihlali haberleşme içeriklerinin kaydı suretiyle gerçekleşirse, verilecek cezanın bir kat artırılacağı; kişiler arasındaki haberleşme içeriklerini hukuka aykırı olarak ifşa eden kimsenin, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı;

2- "Nitelikli haller" kenar başlıklı 137. maddesinde, suçun kamu görevlisi tarafından ve görevinin verdiği yetki kötüye kullanılmak suretiyle veya belli bir meslek ve sanatın sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek cezanın yarı oranında artırılacağı;

Hususlarının hüküm altına alındığı malûmlardır.

İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınmasına yönelik faaliyetler, açıklanan bu hükümler çerçevesinde, görev, yetki ve sorumlulukları yasalarca belirlenmiş adlî ve idari mercilerce yürütülmektedir. Yasal olmayan dinlemeler ise 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 132. maddesinde yaptırıma bağlanan suçu oluşturmaktadır.

II- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 132. Maddesinde yer alan yaptırımın, Anayasal teminat altında bulunan haberleşme hürriyeti ile özel hayatın gizliliğini koruma noktasında yeterli olmadığı yönündeki uygulama sonuçları dikkate alınarak, 02/07/2012 tarihli ve 6352 sayılı "Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Ertelenmesi Hakkında Kanun"la suçun cezasında artırımı gidilmiştir.

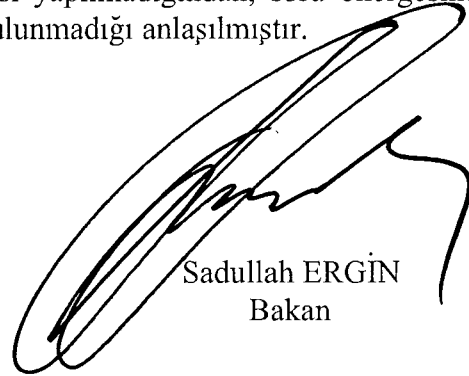
6352 sayılı Kanunun 79. maddesiyle, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 132. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para" ibaresi "bir yıldan üç yıla kadar hapis" ve "bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur" ibaresi "verilecek ceza bir kat artırılır" şeklinde; ikinci fıkrasında yer alan "bir yıldan üç yıla kadar hapis" ibaresi "iki yıldan beş yıla kadar hapis" şeklinde; üçüncü fıkrasında yer alan "altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para" ibaresi ise "bir yıldan üç yıla kadar hapis" şeklinde değiştirilmiştir. Maddenin son fıkrasına "rızası olmaksızın" ibaresinden sonra gelmek üzere "hukuka aykırı olarak" ibaresi eklenmiş, ayrıca fıkranın sonuna eklenen bir cümleyle, ifşa edilen verilerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması hâlinde de aynı cezaya hükmolunacağı hüküm altına alınmıştır.

6352 sayılı Kanunun 80 ve 81. maddeleriyle yapılan değişiklik sonucunda, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması" kenar başlıklı 133. maddesi ile "Özel hayatın gizliliğini ihlâl" kenar başlıklı 134. maddesinde yer alan suçlar için öngörülen ceza miktarlarında da artırımı gidilmiştir.

III- Maddî gerçeğin araştırıldığı ceza muhakemesi sürecinde başvurulacak tedbirler içinde yer alan iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınmasına ilişkin tasarruflar, Anayasanın 9. ve 138. maddelerinde gösterilen teminatlara dayalı olarak, bağımsız yargı mercilerinin görev, yetki ve sorumluluğunda bulunmaktadır.

2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun "Görev" kenar başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde, adlî sicilin tutulmasıyla ilgili hizmetleri yürütmek Bakanlığımız görevleri arasında sayılmakla beraber muhakeme sürecindeki delil türleri ve delil elde etme yöntemleri üzerine bilgi derlemesi yapılmadığından, soru önergesine konu edilen hususlarda Bakanlığımızda istatistik bilgi bulunmadığı anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan